XXII : 545

XXII
545
XXII:-
545

GIDS VOOR DE FEESTVIERING

VAN HET

250-JARIG BESTAAN VAN BATAVIA.

BAT. GENOOTSCHAP VAN K. E. W.

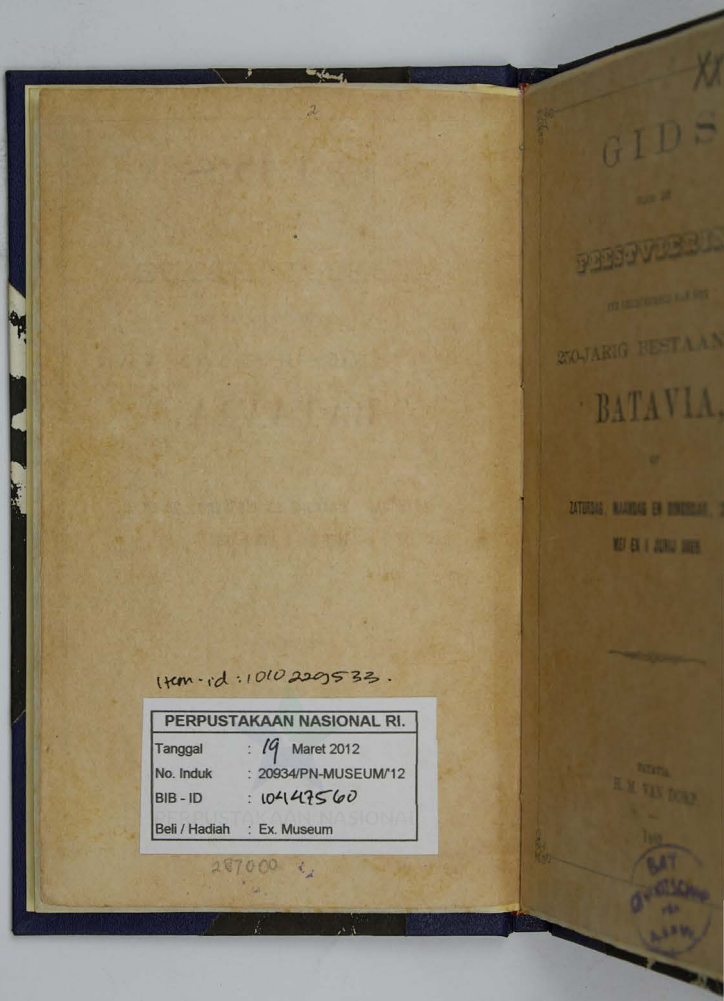

Item-id: 1010229533.

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

Tanggal	: 19 Maret 2012
No. Induk	: 20934/PN-MUSEUM/'12
BIB - ID	: 10149560
Beli / Hadiah	: Ex. Museum

287000 i.2

XXII,545
545

GIDS

VOOR DE

FEESTVIERING

TER GELEGENHEID VAN HET

250-JARIG BESTAAN VAN

BATAVIA,

OP

ZATURDAG, MAANDAG EN DINSDAG, 29 EN 31 MEI EN 1 JUNIJ 1869.

BATAVIA.
H. M. VAN DORP.
—
1869.

BAT GEMEENTE-MUSEUM
Kem-id : 010229533.
PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.
Tanggal : 19 Maret 2012
No. Induk : 20934/PN-MUSEUM/12
BIB - ID : 1049760
Beli / Hadiah : Ex. Museum
26700

BIBLIOTEKA NARODOWA

Een seer actyf jongman en van seer goed leven. Gouv.-Gen. Reynst, 11 Nov. 1614.

JAN PIETERSZOON COEN,

GEBOREN TE HOORN, DEN 8STEN JANUARI 1587,
OVERLEDEN TE BATAVIA, DEN 21STEN
SEPTEMBER 1629;

Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van
1618—1623 en van 1627—1629,

Stichter van Batavia,

Een persoon van groot oordeel, neerstig en cloeckmoedig. Gouv.-Gen. Reaal, 22 Sept. 1616.

Roem, in zijn naam en hart; Roem in zijn heldendaden,
Roem zelfs tot in zijn dood, met lauren overladen.

F. Valentyn.

Dezelve Coen is een persoon, seer wel ervaren in den koophandel, alsmede in saken van State, seer eerlyck en modest van leven, altijd laborieus sonder eenighen tyd te verliesen, alsoo dat ik my verseckere, dat hier nooyt niemand en is geweest, die syn cloeckheid gepasseert heeft, noch komen en sal.

Gouv.-Gen. Both, 10 Nov. 1614.

FEESTVIERING

250-JARIG BESTAAN VAN

ZATERDAG, MAANDAG en DINS
19 en 21 MEI en 1 JUNI

Concert in het Comedie-

Vlaggen-feestoptoch

VAUXHALL en VUUR

FEESTVIERING

TER GELEGENHEID VAN HET

250-JARIG BESTAAN VAN BATAVIA,

OP

ZATURDAG, MAANDAG en DINGSDAG,
29 en 31 MEI en 1 JUNIJ 1869.

Zaturdag 29 Mei.

DES VOORMIDDAGS TEN 7 URE,

HET LEGGEN VAN DEN EERSTEN STEEN VAN EEN MONUMENT VOOR JAN PIETERSZOON COEN.

DES AVONDS TEN 8 URE:

Concert in het Comedie-gebouw.

Maandag 31 Mei.

DES VOORMIDDAGS VAN 8 TOT 1 UUR:

Bloemen-tentoonstelling

IN DEN PLANTEN- EN DIERENTUIN.

DES AVONDS:

VAUXHALL en VUURWERK

IN DEN PLANTEN- EN DIERENTUIN.

8

Dingsdag 1 Junij,

DES VOORMIDDAGS VAN 8 TOT 11 UUR:

Bloemen-tentoonstelling.

NA AFLOOP DAARVAN:

Uitreiking van Medailles aan Inzenders van Bekroonde Voorwerpen.

DES AVONDS TEN 8 UUR:

BAL COSTUMÉ MET SOUPER

in de Lokalen der Societeit HARMONIE.

Het Algemeen Comité voor de regeling der feestviering ter gelegenheid van het 250-jarig bestaan van Batavia,

H. J. C. HOOGEVEEN, *President.*
Jhr. Mr. F. JUNIUS VAN HEMERT, *Vice-President.*
A. W. EGTER VAN WISSEKERKE.
A. FRASER.
Mr. J. VAN GENNEP.
H. HOLLE.
J. KINSBERGEN.
J. R. KLEIJN.
G. A. DE LANGE.
Mr. H. D. LEVYSSOHN NORMAN.
Mr. J. P. METMAN.
Mr. U. J. HUBER NOODT.
P. C. VAN OOSTERZEE.
M. P. PELS.
Mr. H. W. DU PERRON.
T. PRYCE.
Mr. W. T. D. IJSSEL DE SCHEPPER.
C. VRIESENDORP.
Dr. L. W. G. DE ROO, *Secretaris.*

8

Dinsdag 1 Junij.

MIDDAGS VAN 5 TOT 11 UUR:

n-tentoonstelling.

NA AFLOOP DAARVAN:

[illegible] Melodie aan Jagers aan

Blinde Concert.

DES AVONDS TEN 5 UUR:

STUMÉ MET SOUPER

ales der Societeit HARMONIE.

[illegible] voor de regeling der huishouding te oordeelen

[illegible] het 150-jarig bestaan van Amstel.

OGEVEEN, *President.*

UNIUS VAN HEMERT, *Vice-President.*

ER VAN WISSEKERKE.

GENNEP.

GEN.

N.

ANGE.

LEVYSSOHN NORMAN.

ETMAN.

HUBER NOODT.

OOSTERZEE.

S.

DU PERRON.

D. IJSSEL DE SCHEPPER.

ENDORP.

G. DE ROO, *Secretaris.*

PROGRAMMA'S.

12

LETTERKUNDIG EN MUZIKAAL

MET MEDEWERKING VAN DEN ZANGBOND

TOT DE

MONUMENT

VAN

Jan Pietersz. Coen

PROGRAMMA

Van de Muziekstukken

No. I.

FEESTLIED van ..... T. F. Kr...

No. II.

Het Maagdtje.

GEDICHT VAN DR. J. J. KNEPP, MUZIEK VAN J. A. H. TOMBE

1 Schoonste Bloem van Zuidenlucht,
Tot mogen zij U hier begroeten,
Die Liefde en het Leven zingt,
Die Liefde en het Leven groeien.
Wanneer ook het Leven begroet,
Schoone Zij, want zij kan vergeten
Wij weten het Leven, o Kind,
Te weten te zijn verslagen.

ZATURDAG 29 MEI,

DES VOORMIDDAGS TEN 7 URE,

HET LEGGEN VAN DEN EERSTEN STEEN

VAN EEN

MONUMENT

VOOR

Jan Pieterszoon Coen.

PROGRAMMA.

Vóór de Steenlegging.

No. 1.

FEESTMARSCH van..... T. F. MARKUS.

No. 2.

Het Vlaggelied.

WOORDEN VAN DR. J. P. HEIJE, MUZIEK VAN J. J. H. VERHULST.

o Schittrende kleuren van Nederland's vlag,
Wat wappert gij fier langs den vloed!
Hoe klopt ons het harte van vreugd en ontzag,
Wanneer het uw banen begroet!
Ontplooi ze, waai uit nu van stengen en stag.
Gij blijft ons het teeken, o heilige vlag!
Van trouw en van vroomheid en moed.

Of is niet dat blaauw in zijn vleklooze pracht
De trouw onzer Vadren gewijd?
Of tuigt niet dat rood van hun manlijke kracht,
Den moed in zoo menigen strijd?
Of wijst niet die blankheid, zoo rein en zoo zacht,
Op vroomheid, die zegen van Gode verwacht,
Den zegen, die eenig gedijt?

Waai uit dan, o vlag! en verkond onze beê,
Om trouw en om vroomheid en moed.
De wereld ontzie u op golven en reê,
Maar — daaldet gij ooit op den vloed,
Wij heffen uw wit uit de schuimende zee
En voeren naar 't blaauw van den hemel u meê,
Al kleurt zich uw rood met ons bloed.

No. 3.
FEESTREDE.

No. 4.

FEESTZANG,

VAN W. J. HORDIJK.

I

Tusschen Waringin's en rijzige Palmen,
Vrolijk bestraald door den zonnigen dag,
Hoog boven bloemen en groenende halmen
Wappert vol fierheid de Neêrlandsche vlag.
Dochter van 't Noorden, omstraalt haar het Zuiden
Als een verkorene uit de edelste bruiden,
Koozend en kussend met vriendlijken lach.

Hoe zijt gij dus zoo hoog gestegen?
Hoe golven in de Zuiderlucht
Uw frissche kleuren, zoo geducht
Te land, ter zee, en allerwegen,
Het oog zoo vrolijk blinkend tegen?
Hoe hebt gij, in een needrig nest,
En tusschen dras en wier ontloken,
De vleugelen zoo breed ontploken,
Dat ge als een aadlaar zijt gevest?
Hoe zijt gij, langs de verre stroomen,
In al zoo kleenen, korten tijd,
Aan zoo veel diep ontzag gekomen,
Als u te recht wordt toegewijd?

Zij is gedoopt in Hollands bloed,
In Hollands blanke trouw,
In Hollands eerlijkheid en moed,
Zoo rein als 's hemels blaauw.
Zij is gedragen door de hand
Van helden, harer waard,
Van zee tot zee, van land tot land,
Naar ieder perk der aard.
Zij is onkeerbaar voortgerukt
Met koopman en soldaat,
En diep den bodem ingedrukt,
Vastwortlend waar zij staat.

Vergeet dan nimmer wie zij waren,
o Neêrland! zij, wier kloek beleid
Uw grenzen dus heeft uitgebreid,

En, dwars door storm en holle baren,
Stout worstelend met nood en dood,
Uw bodem mateloos vergroot!
Vergeet ze niet, die eedle braven,
— Maar al te zeldzaam slechts herbaard! —
Wanneer in de eeuwge nacht der graven
Hun stof zich mengt in 't stof der aard:
Vergeet ze niet, wier krachtvol streven
Nog zegen uitstraalt over ons,
En doe in kernig brons herleven
Wat eens onwrikbaar was als brons!

Neen — zij worden niet vergeten!
Hier is dood noch tijd van kracht!
En 't erkentlijk nageslacht
Draagt hen dankbaar in 't geweten,
Wie 't hun offers heeft gebracht.
Neen — zij worden niet vergeten:
Stralend is de flonkerketen,
Die, zelfs in der graven nacht,
Hen nog snoert aan 't nageslacht:
Op de rollen der historie
Staan ze, omfonkeld van hun glorie,
Eens in 't perk des roems behaald,
Vast en krachtig afgemaald,
Tegen elk verval verdedigd!
Maar toch is
De erkentenis
Nog in 't harte niet bevredigd;
Zichtbaar wil ze op plein en straat

15

De eedlen staren in 't gelaat!
Zichtbaar wil ze vorm en trekken
In gesteente of erts ontdekken;
Wil zij de immortellenkroon
Niet een zerk slechts zien begroeten,
Maar ze leggen aan de voeten
Van een denkmaal, waar en schoon!

Zal dan Java achter staan?
Zullen Neêrlands klocke zonen,
Die in Zuider luchtkreits wonen,
Koud en kil hun wegen gaan?
Zullen zij niet hem herdenken,
Die hun weg heeft geplaveid,
En den lauwer hem niet schenken
Met de warmste erkentlijkheid?

—

Hoog op de bergen en diep in de dalen,
Hier langs het strand en daar gints in het woud,
Waar Neêrlands kleuren op Java ook pralen,
Rijst een gestalte, fier, krachtig en stout.
Eerlijkheid glanst op zijn manlijke trekken,
Ernst meldt zijn voorhoofd en strengheid zijn oog.
De eerbied herleeft, dien hij eens wist te wekken;
Nog schijnt hij zeegnend de handen te strekken
Over het land, dat eens diep voor hem boog.
Nog schijnt de stem van zijn lippen te vloeien:
„Handhaaft den roem van den Hollandschen naam!

„ Moed en volharding en eendracht te zaâm
„ Moeten de weeldrige gaarde doen bloeien,
„ Die, door volharding en eendracht en moed,
„ Eens werd gekocht met der Vaderen bloed!"

—

Dat is Coen, de roem der braven,
Die aan 't klein Gemeenebest,
Naauwlijks in zijn grond gevest,
Reeds het schittrend aanzien gaven
Van een grootschen Staat in 't West.
Dat is Coen, de held der helden,
Wiens gedachtnis, voor en na,
Nog het laatste puin zal melden
Van het oud Batavia.

Vlecht dan dien held op 't tafreel zijner daden,
Ja, in het hart van zijn schepping, des lands
Waar hij met lauwren zich 't hoofd heeft beladen,
Dankbaar en fier een onwelkbaren kraus!
Doe er een glorierijk denkmaal verrijzen,
Waar ge den vreemdling met trots op moogt wijzen:
„ Zoo erkent Nederland het moedig Geslacht,
„ Dat het tot aanzien en roem heeft gebracht!"

———

NA DE STEENLEGGING.

No. 1.

FEESTZANG.

VAN W. J. HOFDIJK.

II

't Grootsche werk is aangevangen:
De eerste steen is vast en recht
In het kloek cement gelegd,
Onder blijde jubelzangen;
Ras verheft Batavia
— Schutster reeds van 't dier gebeente —
Zich op 't grootsch gedenkgesteente
Van den Held van Jakatra!

Vorstlijke zoon van een vorstelijke eeuw!
Krachtige telg van den Hollandschen Leeuw!
Kind uit het volk en toch de eere der Riddren,
Die voor zijn land in het harnas zich sloot,
Moedig ten kampstrijd, op leven en dood, —
Heeft hij de kern van het Oosten doen siddren,
En daar zelfs 't Westen, met spijtig gemoed,
Machtloos doen buigen aan Nederlands voet;
Heeft hij 't houweel in de goudmijn gestoken,
Waar zich ons volk, onder worstling en ramp,
Krachtig door ophief, trots tweespalt en kamp,
En er zijn welvaart verfrischt zag ontloken
Tusschen den kruitrook en golvenden damp!

Vlecht dan kransen en festoenen
Om het perk van d' eerzuil heen!

Doe een frisschen lauwer groenen
Op den pas gelegden steen!
Niet het Moederland alleen
Zal zijn groote zonen prijzen:
Onder 't wuivend palmen-groen
Zal ras 't stoute denkmaal rijzen
Van den onvergeetbren Coen.

No. 2.

Neêrlands Volkslied,

DOOR

H. TOLLENS, Cz.

Wien Neêrlandsch bloed in de aders vloeit,
Van vreemde smetten vrij,
Wiens hart voor Land en Koning gloeit,
Verheff' den zang als wij:
Hij stell' met ons, vereend van zin,
Met onbeklemde borst,
Het Godgevallig feestlied in
Voor Vaderland en Vorst.

Ons klopt het hart, ons zwelt het bloed,
Bij 't rijzen van dien toon:
Geen ander klinkt ons vol gemoed,
Ons kloppend hart zoo schoon:
Hier smelt het eerst, het dierst belang
Van allen staat en stand,
Tot één gevoel in d' eigen zang
Voor Vorst en Vaderland.

18

…rischen lauwer groenen
…pas gelegden steen!
…Moederland alleen
…groote zonen prijzen:
…uivend palmen-groen
…'t stoute denkmaal rijzen
…overgeëbren Coen.

…nds Volkslied,

DOOR

TOLLENS, Cz.

…ndsch bloed in de aders vloeit,
…emde smetten vrij,
…voor Land en Koning gloeit,
… den zang als wij:
…t ons, vereend van zin,
…eklemde borst,
…llig feestlied in
…aderland en Vorst.

…t hart, ons zwelt het bloed,
…zen van dien toon:
…klinkt ons vol gemoed,
…ppend hart zoo schoon:
…et eerst, het dierst belang
…n staat en stand,
…el in d'eigen zang
…erst en Vaderland.

19

Bescherm, o God! bewaak den grond,
Waarop onze adem gaat;
De plek, waar onze wieg op stond,
Waar eens ons graf op staat.
Wij smeeken van uw Vaderhand,
Met diep geroerde borst,
Behoud voor 't lieve Vaderland,
Voor Vaderland en Vorst.

DES AVONDS TEN 8 URE:

CONCERT

IN HET

COMEDIE-GEBOUW.

PROGRAMMA.

1STE GEDEELTE.

FEEST-OUVERTURE, Muziek van... M. HAGEMAN.
FEESTZANG, 2de gedeelte, woorden
van W. J. HOFDIJK, Muziek van... M. HAGEMAN.
GRUSZ AUS DER FERNE, inter-
mezzo van..... J. J. H. VERHULST.

2DE GEDEELTE.

BATAVIA GEGRONDVEST.

FEEST-CANTATE VOOR GEMENGD KOOR MET ORKEST. WOORDEN VAN W. J. HOFDIJK, MUZIEK VAN C. J. SOUWEINE.

I

DE KOMST DER VREEMDEN.

JAKATRANEN.

Koninklijk eiland! Vorstinne van 't Oosten!
Trots en cieraad van den Zuid-oceaan!
Wonder, gewrocht van vulkaan bij vulkaan!
Schoon er de stralen
Uw dalen
Ook roosten,
En met verdorring uw bergtoppen slaan,
Toch als in pracht van natuurschoon bedolven,
Rijst gij in heerlijkheid op uit de golven,
Wier melodie aan uw krachtigen voet
U als een eeuwge triomfzang begroet.

PORTUGEEZEN.

Gama heeft den weg geopend,
Zal zijn volk nu stille staan?
Neen — niet slechts tot volgen noopend,
Maar tot verder nog te gaan
Spoort hij aan!

Een Portugees.

Laat geen stormkaap u verschrikken!
't Is een Kaap der Goede Hoop!
Voorwaarts, voorwaarts aller blikken,
Voorwaarts, voorwaarts aller loop!

Portugeezen.

Voorwaarts! voort naar Insulinde,
Hoog van moed en rijk in tal:
Dat m' een nieuw juweel er vinde
En 't met zuiver goud verbinde
Aan de kroon van Portugal!

Een Engelschman.

Portugal strooide het zaad in de voren,
Halm nevens halm schoot er weelderig op,
Buigend van zwaarte in den zwellenden top;
Thans slaat er Spanje den sikkel in 't koren,
Kerft er de dragende stengels, en maait
Wat zijn verwonneling eens heeft gezaaid.
Zullen wij stil, met de handen gevouwen,
Slechts met een smartkreet van ach en van wee,
Spanjes verovering lijdsaam aanschouwen?

Engelschen.

Zijn wij niet zoons en beheerschers der zee?
Onzer de cijns van de schuimende waâtren!
Onzer de schatting van Oost en van West,
Andren verblijve het afval, dat rest!

EEN JAKATRAAN.

Vreemdelingen zijn gekomen
Uit een onbekende streek,
Vreemdelingen, blank en bleek,
Zonder vreezen, zonder schromen,
En zij hebben bij verbond
Hier en daar een plekjen grond
Stout en moedig ingenomen.
Andre zeden, andre taal,
Andre godsdienst, — al te maal
Vreemde winden doen zij waaien!

ANDERE JAKATRAAN.

En daar zijn er onder ons,
Wien, bij 't vreemde luchtgegons,
't Zwakke hoofd begint te draaien;
Die, bevangen als een kind,
Reeds voor eigen zonlicht blind,
Hunkren om de vreemde stralen,
Uit een listige eigenbaat
Op hun schedel te zien dalen,
Als een nieuwe dageraad.

II
DE WORSTELING.

NEDERLANDERS.

't Aêmechtig Spanje, 't strijden
Bijna ten doode moê,
Sluit in zijn bits benijden
Voor ons zijn havens toe.

En zullen wij vertsagen
En d' ouden handelsbloei
Met weenen slechts en klagen
Gekneld zien in den boei?
Wij dreven reeds zijn benden
Steeds voort en voort naar 't Zuid. —
Op! grijpt hem in de lenden
En rukt het hart hem uit!
Vertreedt hem in het Oosten
Met even sterke hiel!
Wij zullen daar ons troosten
Voor wat ons hier ontviel.

Een Jakatraan.

Nieuwe vreemdelingen naadren;
't Is een onbekende vlag,
Die er wappert van hun stag.
Ziet die hulken saamvergaadren
Aan 't haar onbekende strand!

Jakatranen.

Ziet die manschap, daar geland!
Ziet dat vaandel, daar geplant,
Roode, witte, blaauwe banen, —
Of elk andre vlag zal tanen,
Waar zij fier de hunne zwaaien
Met een stout gestrekte hand!

Een Engelschman.

Waakt op uw posten, de Hollanders kwamen,
Stout en verwaten, als tarten ze ons uit!

Sluiten wij ijlings de handen te zamen;
Wat zij bejagen of wat zij beramen,
Dit blijft hen doelwit: een deel van den buit!

ENGELSCHEN.

Vaardig die kiem in heur wording gestuit!
Op — en ter weere, gij kloeke Javanen!
Doe er die vlag bij de ontplooying reeds tanen,
Die op uw naadrenden ondergang duidt!
Zoo gij dien kleuren
Uw poorten ontsluit,
Zult gij 't met bloedige tranen betreuren!
Drijft ze met haaste uwe landpalen uit!

JAKATRANEN.

Maar 't verbond is reeds gesloten!

ENGELSCHEN.

Scheurt het zwak papier van een!

JAKATRANEN.

Vrienden zijn 't en bondgenooten!

ENGELSCHEN.

Dat zijn de Engelschen alleen!

JAKATRANEN.

Moedig zijn zij en beraden!

ENGELSCHEN.

Vreest hen daarom slechts te meer.

JAKATRANEN.

Maar die woordbreuk zal ons schaden!

25

ENGELSCHEN.

Staat niet England in 't geweer?

ENGELSCHEN EN JAKATRANEN.

Op dan te zamen!
De Hollanders kwamen,
Stout en verwaten, als tarten ze ons uit!
Dit kan het strengste geweten beamen:
„Nooit heeft een volk zich een trouwbreuk te schamen,
„Waar zij den roover verdrijft van zijn buit."

NEDERLANDERS.

Vergeefsch, vergeefsch ons eerlijk trachten,
Wij staan alleen.
Hier drijven ons vereende krachten
Noodlottig heen.
Zelfs 't offer van ons bloed en leven,
Met trouw gebracht,
Moet troost- en hooploos opgegeven
Aan Englands macht.
Die ons kon redden, is verdwenen,
Want Coen trok heen!
Slechts hij kon ons nog hulp verleenen,
Slechts hij alleen!

EEN JAKATRAAN.

Wat, wappert nog die bonte vlag
Van rood en wit en blaauw?
Gij dwazen! ziet ge niet uw dag
Vergaan in nachtlijk graauw?
Haalt neer dat vaandel van den top,
En geeft in lijfsgenade u op!

NEDERLANDERS.

Wat uitzicht in dees bangen nood?
Wij missen kruit, wij missen lood, —
Geen uitzicht dan de dood!

EEN ENGELSCHMAN.

Benaauwd te land, benaauwd ter zee,
Wat zoudt gij wederstaan?
Wij bieden rustig tot den vreê
De broederhand u aan.
Weest op ons woord van trouw gerust:
Uw have blijft ons buit,
Maar trekt in volle vrijheid uit
En keert naar Hollands kust.

NEDERLANDERS.

Banger wordt de nood, steeds banger!

JAKATRANEN.

Hoe hun hooge moed bezwijkt!

ENGELSCHEN.

Blijft niet toeven, mart niet langer,
Eer het gunstig uur verstrijkt!

NEDERLANDERS.

Het noodlot is ons tegen!
Daar zijn geen reddingswegen
Dan over Engeland:
Zoo kunnen wij nog 't leven
Voor 't minst ten beste geven
Aan Hollands eigen strand!

ENGELSCHEN.

Ziet, zij nemen 't voorstel aan!

JAKATRANEN.

Buigend duikt die trotsche vaan!

ENGELSCHEN.

Zij gaan!

JAKATRANEN.

Zij gaan!

ENGELSCHEN EN JAKATRANEN.

Zij gaan!
't Is in 't heerlijk Insulinde
Met hun grootsche macht gedaan;
Ons slechts lacht de toekomst aan!

EEN NEDERLANDER.

Doch... wat zeilen die daar blinken
In het opgaan van den dag?....

NEDERLANDERS.

Laat de vreugdekreet weer klinken,
Al zoo vrolijk als hij mag!
Laat den hoogen moed niet zinken!
Ziet, daar waait van steng en stag
Hollands vlag! Hollands vlag!

III

DE TRIOMF.

—

COEN.

Heft de hoofden stout en fier,
Ik ben hier!
Doet te land, als op de waatren,
Helder 't huid Wilhelmus schaatren!
Haalt de blanke Oranjevlag
Stoutlijk hooger dan ze ooit plach!
England, van zijn trots genezen,
Wijkt, als gints de Portugeezen.
Maar nog meer
Eischt Hollands eer:
Java moet vergoeding wezen,
Aan geen andre macht gegund, —
Java Neêrlands uitgelezen,
En Jakatra 't middenpunt!

ENGELSCHEN.

't Is gedaan! 't Is gedaan:
Wrokkend deinzen onze standerts
Voor de macht der Nederlanders...
En niet zij, maar wij, wij gaan!

COEN.

Op dan te wapen! De zwaarden getrokken!
't Vlijmende lemmer keer niet in de scheê,
Eer onze vlag, hoe de vijand moog wrokken,
Vast staat en uitwaait te land als ter zee!

Op dan te wapen! De plek is gevonden,
Waar zich oud Neêrland, verjongd in het hart,
Zelf zijn Palladium moedig zal gronden,
Dat als een Troye zijn vijanden tart!
Op dan te wapen! Jakatra verdwijne!
't Duistere nest der verraders verga, —
En de gelukszon van Holland beschijne
Hier een nieuw Batavia!

EEN JAKATRAAN.

Zij komen, zij komen,
Vermeerderd in tallen!

MEERDERE JAKATRANEN.

Zij stormen en stroomen
Verwoed naar onz' wallen!

EEN JAKATRAAN.

Hun vaandelen zwaatlen!
Hun wapenen raatlen!

MEERDERE JAKATRANEN.

Daar snorren de kogels
Ons guivende tegen!

JAKATRANEN.

Wijkt! wijkt, allerwegen!
Zij hebben als vogels
De wallen bestegen!
Wie kan voor hun geweld bestaan?
Wijkt! wijkt! — het is met ons gedaan!

30

COEN.

Voorwaarts, Holland! Neêrlands toekomst
Is thands in uw hand gelegd!

COEN EN DE NEDERLANDERS.

Voorwaarts! en die hooge wallen
Neêrgehaald en gants geslecht!
Op Jakatra's zwarte cintels
Rijze flux de nieuwe stad:
Neêrlands heerlijkheid in 't Oosten,
Welvaart's nieuwe bakermat!

JAKATRANEN.

Door den tweespalt onzer stammen,
Zien wij 't rijk ten ondergaan
In de knetterende vlammen,
Die daar als een vuur-orkaan
Uit Jakatra opwaarts slaan.

COEN.

Neêrlands zonen
Zullen throonen
In het bloeiendst hart van 't Oost!
Nieuwe bronnen zullen vloeien,
Nieuwe stroomen welvaart sproeien,
En 's lands eigen vrucht doen groeien,
Door een nieuwe zon gebloosd.

EEN NEDERLANDER.

Ziet, de grond wordt afgestoken,
Naar des Bouwheers vinger wijst,
En Batavia verrijst!

Onder palmengroen ontloken,
Aan den zoom der Java-zee,
Knoopt het, als met gulden banden,
't Heerlijkst deel der Oosterstranden
Innig vast aan Hollands reê.

NEDERLANDERS.

Eere den Held, door wiens mannelijk streven,
Stoute volharding en ijzeren hand,
Nederlands standert zoo hoog staat geheven
En in het harte van 't Oosten geplant!
Eere den Leeuw, die, hoe fel ook besprongen,
Luipaart en tijger te zaâm heeft bedwongen,
En voor zijn klaauwen, zoo fel en geducht,
Wech heeft doen stuiven in ijlende vlucht!

ENGELSCHEN.

Ja, wel mag hem Neêrland prijzen
Tot in 't verste nageslacht,
En met hulde- en dankbewijzen
Hem een denkmaal doen verrijzen,
Voor de taak door hem volbracht!

JAKATRANEN.

Waar een tent was opgeslagen,
Als tot toevlugt op een reis,
Heeft hij plotslijk een paleis
Van arduinsteen op doen dagen,
Waar het vorstelijkst gezag
Koninklijk in zeetlen mag!

NEDERLANDERS.

Heeft hij door zijn kernige orden
Koopliên Koningen doen worden,
En den hoorn van overvloed
Uit doen stroomen aan hun voet!
Heeft hij 't volk, hem uitgelezen,
Nieuwe bron van kracht gewezen
Onder Java's palmengroen!

NEDERLANDERS, ENGELSCHEN, JAKATRANEN.

Ja, wel moet zijn naam geprezen!
Zelfs een vijand moet met vreezen
Aan zijn glorie hulde doen!
Neêrland zou geen Neêrland wezen,
En zoo hoog niet zijn gerezen,
Zonder helden als zijn Coen!

IV

NAZANG.

Waartoe der volkren twist en haat,
Waar één belang hen saam als vrinden,
Ja, zelfs als broeders moest verbinden?
Geen volk dat om zich zelf bestaat!

Zoo als een hechte en sterke draad
Uit losse vezels zich ziet spinnen:
Zoo vormt een volk zich uit gezinnen.

Maar alle volkeren te zaam,
Zelfstandig en toch deelen tevens, —
Zij vormen onder éénen naam
Den algemeenen band des levens.
Uit drupplen vormen zich de stroomen,
En allen wentelen in vreê
Hun golven naar de waereldzee,
Hoe fier zij rollen langs hun zoomen.

Het Volk de stroom, 't Gezin de drop:
't Lost in de zee der Menschheid op.
Dat is de toekomst, zij ze ook verre!
Ontsloten is toch reeds de baan,
En zichtbaar is de morgensterre
Reeds uit de nanacht opgegaan.
Triomf! de dageraad des beetren dags breekt aan!

MAANDAG 31 MEI,

DES VOORMIDDAGS VAN 8 TOT 1 UUR,

Bloemen-tentoonstelling

IN DEN

PLANTEN- EN DIERENTUIN.

PROGRAMMA.

Artikel 1.

Ter gelegenheid van het 250-jarig bestaan van Batavia zal, op den 31sten Mei 1869, in den Planten- en Dierentuin aldaar, eene Bloemen-tentoonstelling gehouden worden.

Artikel 2.

Het bestuur over deze tentoonstelling is opgedragen aan eene commissie, bestaande uit de Heeren:

Mr. H. W. Du Perron, *President.*
Mr. J. P. Metman,
J. R. Kleijn,
G. A. De Lange,
Leden.
Mr. J. van Gennep, *Secretaris.*

ARTIKEL 3.

Ieder inwoner van Nederlandsch-Indië wordt uitgenoodigd op deze tentoonstelling zoo veel mogelijk Planten, Bloemen, Vruchten en Groenten te zenden; zij, die aan deze uitnoodiging gehoor wenschen te geven, worden verzocht, zoo veel mogelijk vóór den 20sten Mei 1869 aan de commissie, vermeld in artikel 2, opgave te doen van de voorwerpen, alsmede van het aantal der Planten, welke zij voornemens zijn in te zenden.

ARTIKEL 4.

De ten toon te stellen voorwerpen, behalve Groenten, Vruchten en Bouquetten, moeten den 27sten Mei 1869, des voormiddags tusschen 6 en 12 uur, *vrachtvrij* aan den Planten- en Dierentuin gezonden worden, geplaatst, voor zoo ver zij daarvoor vatbaar zijn, in potten of bakken; de Groenten, Vruchten en Bouquetten den 31sten Mei, des voormiddags tusschen 6 en 8 uur.

Bij belangrijke bezendingen van buiten af, waarvoor de vracht te bezwarend mogt worden gerekend, kan, voor zoo veel daartoe de noodige fondsen aanwezig zijn, omtrent eene te gemoetkoming met de kommissie in overleg worden getreden.

ARTIKEL 5.

Iedere toezending moet vergezeld gaan van eene schriftelijke opgave *in duplo* van de voorwerpen, die ingezonden worden en van den naam van den inzender. Eene dezer opgaven wordt, na door een lid der commissie, bedoeld in artikel 2, voor de ontvangst geteekend te zijn, aan den brenger van de gezonden voorwerpen terug gegeven.

ARTIKEL 6.

Op eenen nader te bepalen dag zal door de commissie eene publieke vendutie gehouden worden, waarop de ten toon gestelde voorwerpen, voor rekening van de inzenders, zullen kunnen verkocht worden. Inzenders, die verlangen van deze gelegenheid gebruik te maken, worden verzocht, dit bij de inzending *schriftelijk* mede te deelen, als wanneer hun het provenu door de commissie zal worden uitgekeerd.

ARTIKEL 7.

De ten toon gestelde voorwerpen, waarvan de verkoop op publieke vendutie niet bij de inzending verzocht is, moeten den 3den Junij 1869, des voormiddags tusschen 6 en 12 uur, door of van wege de inzenders terug gehaald worden; de voorwerpen zullen afgegeven worden op vertoon van de bij de inzending gevoegde en voor ontvangst getekende opgave, vermeld in artikel 5.

Na verloop van dien termijn, niet zijnde afgehaald, zullen zij ten behoeve der kas van het algemeen feestcomité op de publieke vendutie, vermeld in artikel 6, worden verkocht.

ARTIKEL 8.

De commissie, vermeld in artikel 2, zal zoo veel mogelijk zorg dragen, dat de ingezonden voorwerpen onbeschadigd aan de inzenders terug gegeven worden; zij stelt zich echter niet verantwoordelijk voor beschadiging van voorwerpen, indien deze onverhoopt mogt plaats hebben.

ARTIKEL 9.

Door de Nederlandsch-Indische Maatschappij van Nijverheid en Landbouw en de commissie, bedoeld bij art. 2, worden voor verschillende verzamelingen uitgeloofd 9 gouden, 30 zilveren en 30 bronzen medailles, welke bestemd zijn voor de navolgende fraaiste verzamelingen van:

1. Orchideën.
2. Dwerg-planten.
3. Varens.
4. Rozen.
5. Citrus met vruchten.
6. Dertig diverse fraai gekweekte Planten.
7. Diverse Vruchten.
8. Afbeeldingen van Planten, Bloemen en Vruchten, in Nederlandsch-Indië vervaardigd.

Voor ieder der verzamelingen, vermeld onder No. 1 tot en met No. 8, is de eerste prijs eene *gouden* medaille, de tweede eene *zilveren* en de derde eene *bronzen*.

9. Begonias.
10. Stamrozen.
11. Bolgewassen in bloei.
12. Verbenas.
13. Dianthussen.
14. Caladiums.
15. Bontbladerige Heesters en Planten, uitgezonderd Begonias en Caladiums.
16. Druiven.
17. Groenten.
18. Tuinsieraden.

19. Bloempotten in diversen vorm.
20. Bloempotten van verschillende grootte, het best geschikt voor het kweeken en planten.
21. Nagemaakte Bloemen en Vruchten, in Nederlandsch-Indië vervaardigd.
22. Bloemen-Manden, Vazen en Hangers met bloeijende of schoon-bladerige Planten.
23. Voor de fraaist bloeijende Plant.
24. Voor de fraaist gekweekte Plant.
25. Voor het fraaiste Bouquet.
26. Voor het fraaiste Aquarium met zout of zoet water.
27. Voor de fraaiste Bloemen-Étagère.

Voor ieder der sub No. 9 tot en met 27 vermelde rubrieken: de eerste prijs eene *zilveren* en de tweede eene *bronzen* medaille.

De gouden medailles voor Orchideën en voor Dwergplanten, de medailles voor Nos. 8, 14, 15, 18, 21, 22, 26 en 27 zijn uitgeloofd door de commissie, vermeld in artikel 2; alle andere medailles zijn uitgeloofd door de Nederlandsch-Indische Maatschappij van Nijverheid en Landbouw.

ARTIKEL 10.

Door de commissie, vermeld in artikel 2, worden nog beschikbaar gesteld eene gouden, drie zilveren en drie bronzen medailles voor hen, die het meest ter opluistering van de tentoonstelling hebben bijgedragen en Planten, Bloemen of Voorwerpen van Tuinbouwkunst of Nijverheid, die niet in het programma zijn vermeld, zullen hebben ingezonden.

ARTIKEL 11.

Alle ingezonden voorwerpen worden geacht mede te dingen naar de daarvoor uitgeloofde medailles, tenzij de inzenders schriftelijk kennis geven, dat dit hun verlangen niet is en tenzij de naam van den inzender op de aangeboden voorwerpen vermeld is; ieder inzender dus, die verlangt, dat de door hem ingezonden voorwerpen naar de daarvoor uitgeloofde medailles mededingen, wordt verzocht, zijnen naam *niet* op die voorwerpen te vermelden.

Op den dag der tentoonstelling zullen de namen der inzenders van de ten toon gestelde voorwerpen door de commissie, bedoeld bij artikel 2, bekend gemaakt worden.

ARTIKEL 12.

De medailles zullen toegekend worden volgens het oordeel van eene daarvoor door de commissie, bedoeld in artikel 2, te benoemen commissie van beoordeeling, bestaande uit drie leden; de beoordeeling heeft plaats vóór de opening der tentoonstelling.

ARTIKEL 13.

De uitreiking van de medailles aan de inzenders van bekroonde voorwerpen, heeft plaats op den 1sten Junij, des voormiddags ten 11 uur, door de commissie, bedoeld bij artikel 2.

Aan inzenders van bekroonde voorwerpen, die niet op de tentoonstelling aanwezig zijn, zullen de hun toekomende medailles door de commissie zoo spoedig mogelijk vrachtvrij worden toegezonden.

ARTIKEL 14.

De tentoonstelling zal voor een ieder toegankelijk zijn den 31sten Mei en 1sten Junij 1869, des voormiddags van 8 tot 1 uur, tegen betaling van *f* 2,— per dag; kinderen beneden 12 jaren betalen de helft.

H. W. DU PERRON, *President.*
J. VAN GENNEP, *Secretaris.*

PROGRAMMA DER STAF-MUZIEK.

I

1. INDUSTRIE-AUSSTELLUNGS-MARSCH.....J. V. HAMM.
2. FEEST-OUVERTURE.....FERD. RIES.
3. SCÈNE en KOOR: *Einzug der Gäste auf die Wartburg,* uit de Opera *„Der Tannhäuser,"*.....R. WAGNER.
4. *„Maibläumchen,"* Polka-Mazurka,...T. F. MARKUS.
5. CAPRICE HEROÏQUE: *„Reveil du Lion,"*.....A. VON KONSKI.
6. *„Jäger Abschied,"*.....F. MENDELSSOHN-BARTHOLDY.

II

7. AMAZONEN-MARSCH.....G. MICHAELIS
8. OUVERTURE uit de Opera *„Tancredo,"*.....G. ROSSINI.
9. LIED: *„Das Bild der Rose,"*.....G. REICHARDT.

ARTIKEL 14.

zal voor een ieder toegankelijk zijn
sten Juuij 1860, des voormiddags van
betaling van ƒ 2,— per dag; kinde-
betalen de helft.

H. W. DE PERRON, *President.*
J. VAN GENNEP, *Secretaris.*

MMA DER STAF-MUZIEK.

I

SSTELLUNGS-
.....J. V. HAHN.
TURE.....FERD. RIES.
R. *Einzug der Gäste*
erg, uit de Opera
.....R. WAGNER.
Polka-Mazurka,...T. F. MARKUS.
ORQUE: *« Recoil*
.....A. VON KONSEL.
.....F. MENDELSSOHN-
BARTHOLDY.

II

ARSCH.....G. MICHAELIS
uit de Opera *« Tan-*
.....G. ROSSINI.
ild der Rose,".....G. REICHARDT.

10. FANTAISIE uit de *« Jerusalem"* en de *« Trouvère"* van G. VERDI, arrangement van.....V. D. BOGARDE.
11. *« Schneeglöckchen,"* Walzer,.....JOH. STRAUSS.
12. GRAND AIR VARIÉ.....J. A. CLEMENT.

DES AVONDS:

VAUXHALL EN VUURWERK

IN DEN

PLANTEN- EN DIERENTUIN.

PROGRAMMA DER STAF-MUZIEK.

I

1. HOCHZEITS-MARSCH uit den *« Sommernachtstraum,"*.....F. MENDELSSOHN-BARTHOLDY.
2. OUVERTURE uit de Opera *« Wilhelm Tell,"*.....G. ROSSINI.
3. SCÈNE en ARIE uit de Opera *« Il Trovatore,"*.....G. VERDI.
4. *« Les bords de la Semois,"* Redowa,.J. PIROTTE.
5. LIED: *« O bitt' euch liebe Vögelein,"*.F. GUMBERT.

II

6. OUVERTURE uit de Opera *« Nabucco,"*.....G. VERDI.
7. INTRODUCTIE en KOOR uit de Opera *« Les Huguenots,"*.....G. MEIJERBEER.
8. WAFFENTANZ uit de Opera *« Agnes, der Engel von Augsburg,"*.CARL KREBS.
9. OUVERTURE uit de Opera *« Gustave, ou le Bal masqué,"*.....D. AUBER.
10. BANDJAR-MARSCH.....T. F. MARKUS.

PROGRAMMA VAN HET VUURWERK.

DES AVONDS TEN 11 URE.

KANONNADE.
JAPANSCHE BLOEMPOTTEN-BATTERIJ.
Drie LUCHTBALLONS, gevolgd door een LUCHTBALLON van 20 voet, met initialen, in de hoogte ontploffende in een Sterren-Bouquet.
Drie DRAAIJENDE GLOBES in kleuren.
Het 4 STERREN-STUK in brillante lichten.
Groote BENGAALSCHE VERLICHTING in afwisselende kleuren.
Het HORIZONTALE RAD.
LUCHTKOGEL-BATTERIJ.
RAKETTEN-BATTERIJ met Slangen.
RAKETTEN-BATTERIJ met bonte Sterren.
Het 5 KOKARDEN-STUK in kleuren.
De KAPEL.

Eene groote ZON in kleuren.
Drie DRAAIJENDE PIRAMIDEN in kleuren.
Een RAKETTEN-BATTERIJ met Slangen.
Een RAKETTEN-BATTERIJ met bonte Sterren.
Het DRAAIJENDE FANTAISIE-SPEL.
Het BATAVIAASCH WAPEN met Randschrift, omkranst met Rozetten en brillant vuur.
Een groote RAKETTEN-BATTERIJ van 60 stuks met bonte Sterren en Slangen.
Het NEDERLANDSCH WAPEN, omkranst met Rozetten en Gouden Regen.
Een groote RAKETTEN-BATTERIJ van 60 stuks met Slangen en bonte Sterren.
KANONNADE.

NB. De boven vermelde stukken zullen worden afgewisseld door het afsteken van BOMMEN met bonte Sterren en Slangen, ZILVERSTERREN, GOUDEN REGEN, PARACHUTEN, RAKETTEN, PRACHT-RAKETTEN, BONTE STERREN, SLANGEN, ZWERMPOTTEN, enz., enz.

DINGSDAG 1 JUNIJ,

DES AVONDS TEN 8 URE,

Bal Costumé met Souper

IN DE

LOKALEN DER SOCIÉTEIT „HARMONIE."

PROGRAMMA.

POLONAISE: „*Masken Polonaise,*.. van E. STOLLBERG.
WALS: „*Mariën Walzer,*"..... „ JOS. GUNG'L.
QUADRILLE.
POLKA: „*Vielliebchen Polka,*"..... „ C. FAUST.
LANCIER.
POLKA MAZURKA: „*La Violette,*" „ C. FAUST.
QUADRILLE.
WALS: „*Träume der Vergangenheit,*" „ C. FAUST.
LANCIER.
POLKA: „*Iduna Polka,*"..... „ F. BUDIK.

SOUPER.

GALOP: „*Jugendträume,*"..... „ T. F. MARKUS.
QUADRILLE.
POLKA MAZURKA: „*Maiblumchen,*" „ T. F. MARKUS.
LANCIER.
WALS: „*Die Gräfenberger,*"..... „ JOS. GUNG'L.
QUADRILLE.

enz., enz.

TOEGANGS-KAARTEN

zijn te verkrijgen:

Voor de STEENLEGGING, tegen betaling van *f* 2,— de persoon, bij de Boekhandelaren:

H. M. VAN DORP,
G. KOLFF & Co.,
OGILVIE & Co.,
LANGE & Co.,

bij den Kastelein van de Societeit „HARMONIE,"
bij den Kastelein van de Societeit „CONCORDIA,"
en op den dag der plegtigheid uitsluitend bij laatstgenoemde.

Voor het CONCERT, tegen betaling van *f* 5,— de persoon, op DONDERDAG en VRIJDAG, 27 en 28 Mei, des morgens van 7 tot 10 uur, en op ZATURDAG 29 Mei, des morgens van 9 tot 12 uur, in het COMEDIE-GEBOUW, waar te gelijker tijd plaatsen kunnen worden besproken tegen betaling van *f* 0,50.

Voor het VAUXHALL, tegen betaling van *f* 2,— de persoon, (voor kinderen de helft), bij bovengenoemde Boekhandelaren en Kasteleins, en op den dag van het feest uitsluitend in den PLANTEN- en DIERENTUIN.

NB. Voor HH. Leden der Militaire Societeit CONCORDIA en die van den PLANTEN- en DIERENTUIN, niet-leden van genoemde Societeit, zijn toegangs-kaarten

te verkrijgen bij de Secretarissen dier instellingen. Deze kaarten worden met den naam van den regthebbende gewaarmerkt.

Voor de BLOEMEN-TENTOONSTELLING, tegen betaling van *f* 2,— de persoon, (voor kinderen de helft), bij bovengenoemde Boekhandelaren en Kasteleins, en op de dagen der tentoonstelling uitsluitend in den PLANTEN- en DIERENTUIN.

Voor het BAL COSTUMÉ met SOUPER, tegen betaling van *f* 10,— voor een Heer of hoofd van huisgezin, bij bovengenoemde personen, en op den dag van het Bal tot des avonds 7 uur in de Societeit HARMONIE, na dien tijd bij den Heer LEROUX op *Rijswijk*.

NB. Costuum verpligtend, uitgenomen voor ouders, vergezeld van gecostumeerde dochters boven de 15 jaar. Kinderen beneden dien leeftijd, mits gecostumeerd, worden mede toegelaten.

Als costuum gelden *niet* de gewone ambtelijke of militaire uniform, noch ook onbeduidende wijzigingen van dagelijksche kleeding, ter beoordeeling der kommisie.

Particuliere bedienden worden niet toegelaten.

De toegang is aan den rivierkant.

Bij het komen mogen de rijtuigen zich slechts in éene rigting bewegen en wel in die van Gang Pool naar het Societeits-gebouw.

Bovenstaande bepalingen zullen door de sub-commissie voor het Bal, zonder aanzien des persoons worden gehandhaafd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

PERPUSTAKAAN NASIONAL

